

ΕΡΓΑΣΙΑ: Η ΤΡΙΤΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Σε περίπτωση απόλυσης εργαζόμενης με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού όπου εργαζόταν, λόγω οικονομικών δυσχερειών, αναφύεται το νομικό ζήτημα περί νομιμότητας ή μη της απόλυσης. Η υπ' αριθμ. 597/2002 απόφαση του Αρείου Πάγου έκρινε ότι η εργαζόμενη νόμιμα απολύθηκε, δεδομένου ότι το συνταγματικά κατοχυρωμένο αμυντικό δικαίωμα εργασίας περιορίζεται για λόγους αντικειμενικούς, συνεπώς στην εν λόγω περίπτωση η απόλυση είναι νόμιμη και θεμιτή.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

In the case of an employee's dismissal according to the decision of Administrative Council of Cooperative because of financial problems, arises the legal question as to the legality or not of the above mentioned dismissal. The Supreme Court judged in the decision number 597/2002, that the employee has been legally dismissed, since the constitutionally guaranteed defensive right of work is limited for objective reasons. Consequently, in the case in question the dismissal is legal and legitimate.

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Νομικής, Τομέας Δημοσίου Δικαίου
Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Δημοσίου Δικαίου
Μάθημα «Συνταγματικό Δίκαιο», 2003-2004
Υπεύθυνος Διδάσκων Καθηγητής: Ανδρέας Δημητρόπουλος

Απόφαση υπ' αριθμ. 597/2002 του Αρείου Πάγου.
Θέμα: Η εφαρμογή των συνταγματικών δικαιωμάτων στην εργασιακή σχέση.

Κωνσταντίνα Τρομπούκη

Αθήνα, 12.02.2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I) ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ.....	4
II) ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ.....	5
III) ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΝ ΛΟΓΩ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ.....	5
Α)ΚΑΤ' ΑΡΧΗΝ ΑΠΕΡΙΟΡΙΣΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ.....	5
Β)ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΜΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΜΕΝΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ.....	5
Γ)ΝΟΜΙΜΗ Η ΑΠΟΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΟΥΣΑΣ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΥΣ.....	5
IV) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	6

ΤΑ ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.

~~~~~

ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠ'ΑΡΙΘΜΟΝ 597/2002

ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ.

I) ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ.

Ο αναιρεσίβλητος (εναγόμενος) είναι προμηθευτικός, καταναλωτικός, παραγωγικός, εισαγωγικός και εξαγωγικός συνεταιρισμός με σκοπό την αποκλειστική αντιπροσώπευση, εξαγωγή και διάθεση με κέρδος οινοπνευματωδών ποτών και αναψυκτικών εγχώριας και αλλοδαπής προέλευσης και διατηρεί για το σκοπό αυτό, γραφεία στη Νέα Ευκαρπία Θεσσαλονίκης. Για τις ανάγκες της παραπάνω επιχειρηματικής του δραστηριότητας προσέλαβε στις 17 Οκτωβρίου 1983 με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου την εφεσίβλητη, η οποία είναι πτυχιούχος της Ανώτατης Βιομηχανικής Σχολής της Θεσσαλονίκης ως βοηθό λογιστή, αντί των εκάστοτε νομίμων αποδοχών και την τοποθέτησε στο τμήμα του λογιστηρίου που διατηρεί και από το έτος 1987 την τοποθέτησε προϊσταμένη του τμήματος αυτού. Ειδικότερα με την προαναφερόμενη τελευταία ιδιότητά της, προέβαινε σε λογιστική ενημέρωση, μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, των μερίδων πελατών και προμηθευτών, στην τήρηση των χρησιμοποιούμενων υπό του αναιρεσιβλήτου βιβλίων γενικού ημερολογίου, και γενικού καθολικού και στη συνέχεια τη σύνταξη του ισολογισμού, στον καθημερινό έλεγχο και στο κλείσιμο του ταμείου, στη παράδοση χρημάτων και επιταγών στον κλητήρα για κατάθεση σε τράπεζες και σε έλεγχο των σχετικών τραπεζικών παραστατικών, στην τήρηση και στον έλεγχο τραπεζικών λογαριασμών όψεως, χορηγητικών και ταμειυτηρίου, στην πληρωμή προμηθειών και πιστωτών και στη διαφοροποίηση του τρόπου πληρωμής υπό των πελατών ή από τον αναιρεσίβλητο των προμηθευτών δια της μεταχρονολογήσεως ή αντικαταστάσεως των σχετικών επιταγών, και στη λογιστική διεκπεραίωση της εισαγωγής αλλοδαπών προϊόντων. Ήτοι είχε την επίβλεψη, το συντονισμό και την οργάνωση του λογιστηρίου του συνεταιρισμού. Στις 14-1-1999 το Διοικητικό Συμβούλιο του αναιρεσιβλήτου αποφάσισε ομόφωνα την απόλυση της ενάγουσας

στις 15-1-1999 επικαλούμενο οικονομικούς λόγους. Πράγματι στις 15-1-1999 οι εκπρόσωποι του αναιρεσιβλήτου ανακοίνωσαν στην αναιρεσεύουσα προφορικά την προαναφερόμενη απόφαση του Δ. Σ. του και την κάλεσαν να υπογράψει το έγγραφο της καταγγελίας της ένδικης σύμβασης και να εισπράξει την αποζημίωση απόλυσης.

II) ΝΟΜΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ.

Το νομικό ζήτημα που αναφέρεται εν προκειμένω αφορά την νομιμότητα ή μη νομιμότητα της απόλυσης της αναιρεσεύουσας. Αντίκειται στο Σύνταγμα η απόλυσή της ή όχι; Παραβιάζεται το αμυντικό δικαίωμα της εργασίας από τον εργοδότη, που συνιστά την ιδιωτική εξουσία; Η ορθή απάντηση προκύπτει από τα κάτωθι στάδια συλλογισμού.

III) ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΝ ΛΟΓΩ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ.

A) Κατ' αρχήν απεριορίστη εφαρμογή των συνταγματικών δικαιωμάτων.

Η βάση είναι ότι τα συνταγματικά δικαιώματα εφαρμόζονται πλέον σε όλες τις διαπροσωπικές σχέσεις. Είναι ενδεχόμενος βέβαια ο περιορισμός των δικαιωμάτων κατά την θεσμική εφαρμογή τους, αλλά πάντα μέσα από την χρυσή οδό της αιτιώδους συνάφειας.

B) Εντοπισμός της έννομης σχέσης και του περιοριζόμενου συνταγματικού δικαιώματος.

Στα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά εντοπίζεται η εργασιακή σχέση, όπου η εξουσία του εργοδότη εμπεριέχει και το δικαίωμα απολύσεως του εργαζομένου. Το συνταγματικό δικαίωμα που περιορίζεται εν προκειμένω είναι το αμυντικό δικαίωμα της εργασίας, το δικαίωμα δηλαδή διατηρήσεως της θέσεως που έχει αποκτηθεί και στρέφεται κατά του εργοδότη σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ.1 του Συντ. Το δικαίωμα της εργασίας κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα και ειδικότερα στο άρθρο 22 παρ.1.

Γ) Νόμιμη η απόλυση της αναιρεσεύουσας για λόγους αντικειμενικούς.

Το γεγονός ότι αναγνωρίζεται και προστατεύεται από το Σύνταγμα το αμυντικό δικαίωμα της εργασίας δεν σημαίνει ότι το δικαίωμα απολύσεως του εργοδότη δεν μπορεί να ενεργοποιηθεί και να ασκηθεί σε περίπτωση που το επιτάσσουν αντικειμενικοί λόγοι, όπως η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, η απόδοση του εργαζομένου ή η ανάρμοστη και προβληματική συμπεριφορά του στο εργασιακό

περιβάλλον. Εν προκειμένω, η αναιρεσείουσα απολύθηκε με την αιτιολογία της δεινής οικονομικής πορείας της επιχείρησης. Το αντικειμενικό αυτό στοιχείο συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξη της εργασιακής σχέσεως. Σε περίπτωση δηλαδή που η επιχείρηση διανύει μία περίοδο οικονομικών δυσχερειών και προβλημάτων, δεν δύναται αντικειμενικά να εξακολουθεί να δέχεται την προσφερόμενη εργασία των εργαζομένων, καθώς και η παροχή της αμοιβή τους δεν θα είναι εφικτή. Η απόλυση κοντολογίς εξαρτάται από λόγους αντικειμενικούς. Συνακόλουθα, νομίμως η εργαζόμενη στη συγκεκριμένη περίπτωση απολύθηκε. Νομίμως κατ' επέκταση περιορίστηκε το αμυντικό δικαίωμα της εργασίας της αναιρεσείουσας στην εργασιακή σχέση.

IV) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.

Ο περιορισμός του αμυντικού δικαιώματος της εργασίας για λόγους αντικειμενικούς είναι νόμιμος και θεμιτός. Η συμπεριφορά του εργοδότη εν προκειμένω δεν κρίνεται επιθετική, δεδομένου ότι το δικαίωμα της απόλυσης νόμιμα ενεργοποιείται.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθμός Απόφασης: 597

Έτος: 2002

Περίληψη Εργατικό δίκαιο - Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας - Λύση σχέσης εργασίας - Απόλυση για οικονομοτεχνικούς λόγους - Δικαστικός έλεγχος - Κριτήρια επιλογής -. Επί απολύσεων που οφείλονται σε οικονομικοτεχνικούς λόγους η απόφαση του εργοδότη να αντεπεξέλθει με τον τρόπο αυτό στη διαφαινόμενη οικονομική κρίση της επιχειρήσεως δεν ελέγχεται από τα δικαστήρια. Ελέγχονται όμως αφενός ο αιτιώδης σύνδεσμος της επιλογής αυτής και της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας συγκεκριμένου εργαζομένου, ως εσχάτου μέσου αντιμετώπισεως των προβλημάτων της επιχειρήσεως και αφετέρου ο τρόπος επιλογής του εν λόγω εργαζομένου ως απολυτέου, η οποία (επιλογή) πρέπει να πραγματοποιείται με αντικειμενικά κριτήρια, όπως επιβάλλουν η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Ειδικότερα οφείλει ο εργοδότης κατά την επιλογή του απολυτέου μεταξύ των εργαζομένων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία και ειδικότητα και είναι του ίδιου επιπέδου από άποψη ικανότητας προσόντων και αποδόσεως να λάβει υπόψη του και να συνεκτιμήσει τα κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια της αρχαιότητας, της ηλικία, της οικογενειακής και οικονομικής κατάστασης κάθε μισθωτού και τη δυνατότητα εξεύρεσης από αυτόν άλλης εργασίας.